

ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΜΑΪΟΥ-ΙΟΥΝΙΟΥ
ΣΤΗ ΝΕΟΕΛ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

A. ΚΕΙΜΕΝΟ: Ένα παλιό μήνυμα για το σύγχρονο κόσμο (μετάφραση: Ζήσιμου Λορεντζάτου)

Ο μεγάλος αρχηγός στην Ουάσιγκτον μιλάει πώς θέλει να αγοράσει εκτήματα Ο μεγάλος αρχηγός μιλάει ακόμα λόγια φιλικά και καλοθέλητα. Καλοσύνη του, γιατί ξέρομε πως αυτός λίγο τη χρειάζεται αντίστοιχα τη φιλία μας. Την προσφορά του θα τη μελετήσουμε, γιατί ξέρομε πως, αν δεν το πράξουμε, μπορεί ο λευκός να προφτάσει με τα όπλα και να πάρει τη γη μας.

Πώς μπορείτε να αγοράζετε ή να πουλάτε τον ουρανό-τη ζέστα της γης; Για μας μοιάζει παράξενο. Η δροσιά του αγέρα ή το άφρισμα του νερού ωστόσο δε μας ανήκουν. Πώς μπορείτε να τα αγοράσετε από μας; Κάθε μέρος της γης αυτής είναι ιερό για το λαό μου. Κάθε αστραφετή πευκοβελόνα, κάθε αμμούδα στις ακρογιαλιές, κάθε θολούρα στο σκοτεινό δάσος, κάθε ξέφωτο και κάθε ζουζούνι που ζουζουνίζει είναι, στη μνήμη και στην πείρα του λαού μου, ιερό.

Ξέρομε πως ο λευκός δεν καταλαβαίνει τους τρόπους μας. Τα μέρη της γης, το ένα με το άλλο, δεν κάνουν γι' αυτόν διαφορά, γιατί είναι ένας ξένος που φτάνει τη νύχτα και παίρνει από τη γη όλα όσα του χρειάζονται. Η γη δεν είναι αδερφός του, αλλά εχθρός του που πρέπει να τον κατακτήσει, και αφού τον κατακτήσει πηγαίνει παρακάτω. Με το ταμάχι που έχει θα καταπιεί τη γη και θα αφήσει πίσω του μια έρημο. Η όψη που παρουσιάζουν οι πολιτείες σας, κάνει κακό στα μάτια του ερυθρόδερμου. Όμως αυτό μπορεί και να συμβαίνει, επειδή ο ερυθρόδερμος είναι άγριος και δεν καταλαβαίνει.

Αν αποφασίσω και δεχτώ, θα βάλω έναν όρο. Τα ζώα της γης αυτής ο λευκός θα πρέπει να τα μεταχειριστεί σαν αδέρφια του. Τι είναι ο άνθρωπος δίχως τα ζώα; Αν όλα τα ζώα φύγουν από τη μέση, ο άνθρωπος θα πεθάνει από μεγάλη εσωτερική μοναξιά, γιατί όσα συμβαίνουν στα ζώα, τα ίδια συμβαίνουν στον άνθρωπο.

Πουθενά δε βρίσκεται μια ήσυχη γωνιά μέσα στις πολιτείες του λευκού. Πουθενά δε βρίσκεται μια γωνιά να σταθείς να ακούσεις τα φύλλα στα δέντρα την άνοιξη ή το ψιθύρισμα που κάνουν τα ζουζούνια πεταρίζοντας. Όμως μπορεί, επιδί, καταπώς είπα, είμαι άγριος και δεν καταλαβαίνω- μπορεί μοναχά για το λόγο αυτόν ο σαματάς να ταραξεί τα αυτιά μου. Μα τι μένει από τη ζωή, όταν ένας άνθρωπος δεν μπορεί να αφουγκραστεί τη γλυκιά φωνή που βγάνει το νυχτοπούλι ή τα συνακούσματα των βατράχων ολόγυρα σε ένα βάλτο μέσα στη νυχτιά; Ο ερυθρόδερμος προτιμάει το απαλόχο αγέρι λαγαρισμένο από την καταμνήμη βροχή ή μοσχοβολημένο με τσ' πεύκο. Του ερυθρόδερμου του είναι ακριβός ο αγέρας, γιατί όλα τα πάντα μοιράζονται τη ίδια πνοή -τα ζώα, τα δέντρα, οι άνθρωποι. Ο λευκός δε φαίνεται να δίνει προσοχή στον αγέρα που ανασαίνει. Σαν ένας που χαροπολεύεται για μέρες πολλές, δεν οσμίζεται τίποτα.

Αν ξέραμε μπορεί να καταλαβαίναμε-αν ξέραμε τα όνειρα του λευκού, τις ελπίδες που περιγράφει στα παιδί του τις μακριές χειμωνιάτικες νύχτες τα οράματα, που ανάφτει στο μυαλό τους, ώστε ανάλογα να δέονται για την αυριανή. Αλλά εμείς είμαστε άγριοι. Μας είναι κρυφά τα όνειρα του λευκού. Και επειδή μας είναι κρυφά, θα εξακολουθήσουμε το δρόμο μας. Αν τα συμφωνήσουμε μαζί, θα το πράξουμε, για να σιγουρένομε τις προστατευόμενες περιοχές που μας τάξατε. Εκεί θα ζήσουμε, μπορεί, τις μερμημένες μέρες μας καταπώς το θέλησαμε. Όταν ο στερνός ερυθρόδερμος λείπει από τη γη, και από τη μνήμη δεν απομείνει παρά ο σκικιος από ένα σύννεφο που τάζει δούει στον κάμπο, οι ακρογιαλιές αυτές και τα δάση θα φυλάγουν ακόμα τα πνεύματα του λαού μου-τι αυτή τη γη την αγαπούν, όπως το βρέφος αγαπάει το χτύπο της μητρικής καρδιάς. Αν σας την πουλήσουμε τη γη μας, αγαπήστε την, καθώς την αγαπήσαμε εμείς, φροντίστε την, καθώς τη φροντίσαμε εμείς, κρατήστε ζωντανή στο λογισμό σας τη μνήμη της γης, όπως βρίσκεται τη στιγμή που την παίρνετε, και με όλη σας τη δύναμη, με όλη την τρανή μόρρεσή σας, με όλη την καρδιά σας, διατηρήστε τη για τα τέκνα σας, και αγαπήστε την, καθώς ο Θεός αγαπάει όλους μας. Ένα ξέρομε-ο Θεός σας είναι ο ίδιος Θεός. Η γη του είναι κρυβή. Ακόμα και ο λευκός δε γίνεται να απαλλαχτεί από την κοινή μοίρα

B. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Είναι θετική ή αρνητική η γνώμη του Ινδιάνου αρχηγού για το «Μεγάλο αρχηγό» στην Ουάσιγκτον ;

Γιατί πιστεύει ότι οι λευκοί θέλουν τη γη τους; Δικαιολογήστε την άποψή σας

2. α. «Πώς μπορείτε.....γιατί όσα συμβαίνουν στα ζώα ,τα ίδια συμβαίνουν στον άνθρωπο»

Στη 2^η, 3^η και 4^η παράγραφο ο ινδιάνος εκφράζει κάποιες ανησυχίες. Να τις διατυπώσετε σε μορφή πλαγιότιτλων

β. Με ποια προϋπόθεση θα παραδώσει τη γη του στο λευκό; Πώς τη δικαιολογεί;

3 α. «Πουθενά δε βρίσκεται.....δεν οσμίζεται τίποτα»: Να βρείτε τα σχήματα λόγου της 5^{ης} παραγράφου (οπτικές και ακουστικές εικόνες, μεταφορές ,παρομοιώσεις)

β. «Αν σας την πουλήσουμε τη γη μας.....καθώς ο Θεός αγαπάει όλους μας» (τελευταία παράγραφος):

Γιατί τα περισσότερα ρήματα αυτής της περιόδου είναι σε έγκλιση Προστακτική; Τι εκφράζει με τον τρόπο αυτόν ο ινδιάνος αρχηγός;

4. Σύμφωνα με το κείμενο α. Πώς πρέπει ο άνθρωπος να μεταλλευτεί τη γη ώστε να μην αφήσει πίσω του μία έρημο;

β. Για ποιο λόγο πρέπει να τη σεβαστεί;